

Jaarverslag 2024

natuurstudie | natuurbeleving | natuurbescherming

Natuurvereniging Hollandse Delta
een afdeling van de KNNV

Inhoudsopgave

1	Jaarverslag 2024 Natuurvereniging Hollandse Delta
1	Voorwoord en inhoudelijke terugblik bestuur
2	Natuureducatie
4	Zoogdierwerkgroep 2024
5	Vogelwerkgroep 2024
7	Paddenstoelenwerkgroep 2024
8	Reptielen-amfibieën-vissen werkgroep 2024
9	Plantenwerkgroep 2024
10	Insectenwerkgroep 2024
11	Werkgroep Natuur & Beleid 2024
12	Financieel verslag
13	Van de penningmeester
14	BIJLAGEN
14	Samenstelling bestuur, commissies en vertegenwoordigingen

Jaarverslag 2024 Natuurvereniging Hollandse Delta een afdeling van de KNNV

Voorwoord en inhoudelijke terugblik bestuur

Dit was mijn eerste volle jaar als voorzitter van deze prachtige vereniging en een jaar van indrukken opdoen, leren en genieten. Prachtig om te zien hoeveel kennis aanwezig is en met welk een motivatie en enthousiasme onderzoeken worden gedaan, excursies worden verzorgd en cursussen worden georganiseerd én gevolgd. Excursies en cursussen organiseren we al jaren in goede samenwerking met IVN. Verderop ziet u het overzicht van de cursussen van het afgelopen jaar. De samenwerking met Natuurlijk Nissewaard verloopt als altijd bijzonder prettig en geeft ons meer ingangen op dat deel van het eiland.

Ook dit jaar zijn we weer gestart door in januari een nieuwjaarswandeling te lopen met aansluitend koffie, eigen baksels en een nieuwjaarspraatje.

De estafette-dag, een bijna 24-uurs estafette, heeft in augustus plaatsgevonden en was, ondanks dat het een regenachtige dag was, goed bezocht. Op die dag laten we eenieder kennismaken met al onze werkgroepen en hun activiteiten.

Dit wordt opgezet door onze zeven werkgroepen, te weten de insectenwerkgroep, de plantenwerkgroep, de vogelwerkgroep, de zoogdierenwerkgroep, de paddenstoelenwerkgroep, de werkgroep natuur&beleid en de vissen-amfibieën-reptielenwerkgroep. Deze laatste maakte dit najaar een mooie 'doorstart' met nieuwe enthousiaste mensen. We werken aan de oprichting van een werkgroep ecologie, dat wordt dan onze achtste werkgroep. Deze laatste zien we als een belangrijke toevoeging omdat we daar uitkomsten van tellingen en observaties van werkgroepen bij elkaar zien komen, conclusies kunnen trekken en nog betere adviezen aan de terreinbeheerders kunnen geven. We maken jaarlijks afspraken met de terrein behorende organisaties ofwel tbo's, als Zuid-Hollands Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, om van hen te horen welke gebieden zij gemonitord of geïnventariseerd zouden willen hebben en welke rol wij daarin kunnen vervullen. Dit is een hele fijne manier van samenwerken die enorm gewaardeerd wordt. Hierdoor zijn een deel van onze activiteiten professioneel te noemen, de uitkomsten worden gebruikt bij het beheer van de gebieden.

We zijn gesprekspartner bij Eneco, een bedrijf dat naast hun activiteiten om energie op te wekken, ook een sterk bewustzijn heeft van hun impact op natuur en omgeving. Zij staan open voor compenserende maatregelen die wij om kunnen zetten in adviezen en acties. Ook stellen zij fondsen beschikbaar waar-

van wij gebruik maken en waardoor we in het afgelopen jaar onder andere prachtige nieuwe veldwerkmaterialen hebben kunnen aanschaffen. We beschikken nu bijvoorbeeld over een drone. Vanuit de werkgroep natuur&beleid hebben we het afgelopen jaar bezwaarschriften gemaakt, zoals laatst bij de plannen van defensie, windmolens naast Natura 2000-gebieden en hebben we een zienswijze ingediend op de omgevingsvisie van de gemeente Voorne aan Zee. We volgen nauwlettend de activiteiten die in de gemeenten plaatsvinden en zoeken contact als dat nodig is. Verslagen van de activiteiten van de werkgroepen en nog meer terugblikken kunt u lezen in dit jaarverslag.

Daarnaast is het weer gelukt vier keer per jaar ons mooie blad 'In de Branding' te maken, welke bij leden op de mat valt en onze digitale nieuwsbrief te versturen met de actualiteiten van dat moment.

We zijn erg blij met de twee vertrouwenspersonen die we het afgelopen jaar hebben mogen verwelkomen. De vereniging groeit en het is belangrijk dit op orde te hebben. Doordat de vereniging groeit hebben we ook de stap moeten zetten om gebruik te maken van een professioneel boekhoudkantoor dat onze penningmeester ondersteunt.

Raakt u geïnspireerd door ons werk en zou u graag deel willen nemen aan onze activiteiten en /of deel uit willen maken van onze vereniging bezoek dan onze website of kom langs als we activiteiten organiseren.

Omdat we een vereniging zijn, hebben we ook bestuurstaken. Deze vragen competenties die niet altijd gerelateerd zijn aan natuuronderzoek. We hebben nu acht bestuursleden, waarvan een aantal dubbele taken heeft in de vereniging. Het zou dan ook fijn zijn, als we nieuwe bestuursleden zouden kunnen verwelkomen.

Heeft u affiniteit met de natuur en zou u zich op een andere manier in willen zetten voor behoud hiervan, bijvoorbeeld als bestuurslid, neem dan contact met ons op dan kunnen we vertellen wat wij als bestuur doen om de vereniging te laten functioneren ten behoeve van de natuur.

Onderzoeken

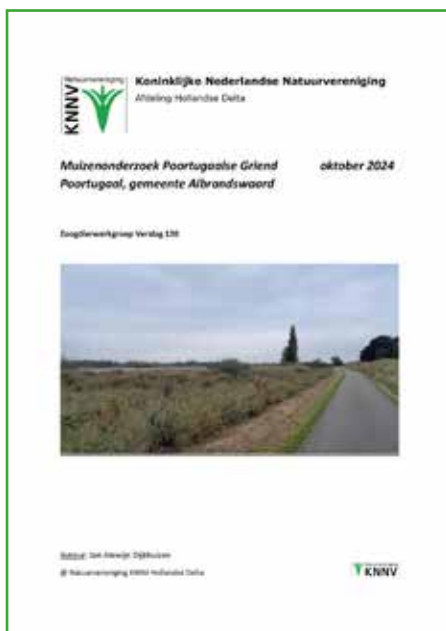
NM (Natuurmonumenten) en het ZHL (Zuid-Hollands Landschap) hebben ons ook dit jaar weer benaderd voor onderzoeken in hun natuurgebieden en wij hebben daar weer met veel plezier uitvoering aan gegeven. Op verzoek van landelijke soortorganisaties als Sovon (Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland), FLORON (Floristisch Onderzoek Nederland), de Vlinderstichting, RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen onderzoek Nederland) en de Zoogdiervereiniging is een groot aantal monitoringsprojecten uitgevoerd. Deze onderzoeken worden door één of enkele werkgroepen tegelijk gedaan. De standaardisering van de onderzoeksrapporten wordt steeds verder doorgevoerd.

In 2024 hebben we een mooie overeenkomst met Eneco én ZHL opgesteld om beheersmaatregelen uit te voeren bij de lagune van het Groene Strand. De broedkolonie kokmeeuwen en visdieven die daar zat, moet weer betere kansen krijgen. Wij gaan daar jaarlijks een broedvogelmonitoring uitvoeren om de effectiviteit van de maatregelen waar te nemen en jaarlijks advies uit te brengen aan het ZHL. Ook dankzij Eneco hebben we veldwerkmaterialen aan kunnen schaffen die onze onderzoeken ten goede komen.

We hebben het onderzoek op het Groene strand naar de biodiversiteit in samenhang met de nieuwe maatregelen die ZHL getroffen heeft, gecontinueerd. Er wordt een nieuw peilvak gerealiseerd om meer duinwater langer vast te houden. In de Duinen van Oostvoorne, waar vorig jaar meerdere stukken zijn opengemaakt door jonge bomen en struiken te verwijderen, monitoren we op de flora, de zandhagedis en konijnen. Het is nog te vroeg om conclusies te trekken maar het opnieuw zien van florasoorten in het open duin en het constateren dat de zandhagedis en het konijn weer meer wordt gesignaleerd, stemt hoopvol. In onze laatste 'in de Branding' van dit jaar met het thema Natuurherstel hebben we beschreven hoe wij hieraan werken, in samenwerking met ZHL en NM, aangevuld met mooie foto's.

Natuureducatie

In samenwerking met IVN (Instituut Voor Natuureducatie) en het ZHL hebben we weer cursussen georganiseerd. De vogelcursus voor beginners, botanisch tekenen, planten, bomen, paddenstoelen en zoogdieren waren weer zeer succesvol en gezellig. Ze waren allemaal volgeboekt of zelfs overboekt.

NATUURCURSUSSEN 2024

Botanisch tekenen

Wij leren u in deze cursus om op papier te zetten wat uw ogen waarnemen. U hoeft geen begaafd tekenaar te zijn om toch veel plezier te hebben van deze creatieve en leerzame beginnerscursus.

Za 06 apr - BC 09:30 - 12:00
Ma 08 apr - BC 19:30 - 22:00
Ma 15 apr - BC 19:30 - 22:00

Vlinders en libellen

Leer in deze cursus meer over de wereld van deze innig samenlevende dieren. Met de theorielessen combineren wij praktisch.

Wo 08 mei - theorie BC 19:30 - 22:00
Za 11 mei - excursie 13:30 - 15:30
Wo 15 mei - theorie BC 19:30 - 22:00
Wo 22 mei - theorie BC 19:30 - 22:00
Za 25 mei - excursie 13:30 - 15:30

Planten

Leer in deze beginnerscursus alles over hoe planten overleven en voortplanten.

Wo 26 jun - theorie BC 19:30 - 22:00
Za 29 jun - excursie BC 10:00 - 12:00
Wo 03 jul - theorie BC 19:30 - 22:00
Wo 10 jul - theorie BC 19:30 - 22:00
Za 13 jul - excursie BC 10:00 - 12:00

Zoogdieren

In deze cursus richten we ons op alle zoogdieren in onze omgeving.

Di 20 aug theorie BC 19:30 - 22:00
Di 27 aug theorie + excursie BC 19:30 - 22:00
Za 31 aug muizen vangen 09:00 - 10:00
Di 03 sep braakballenpluizen BC 19:30 - 22:00

Bomen en struiken

Wij nemen u mee in de verschillende soorten / functies van bomen en struiken.

Di 01 okt - theorie BC 19:30 - 22:00
Za 05 okt - excursie 10:00 - 12:00
Di 08 okt - theorie BC 19:30 - 22:00
Za 12 okt - excursie 10:00 - 12:00
Di 15 okt - theorie BC 19:30 - 22:00

Paddenstoelen

Geïnteresseerd in de magische en kleurrijke wereld van de paddenstoelen? Buiten ons blikveld, daar is de start van die kleurenpracht. Wilt U er meer van weten, dan is de beginnerscursus paddenstoelen een goed begin.

Do 17 okt - theorie BC 19:30-22:00
Do 24 okt - theorie BC 19:30-22:00
Za 09 nov - excursie 10:00-12:00

Vogels

Vogels herkennen in de herfst, voor beginners en gevorderden.

Wo 30 okt - theorie BC 19.30 - 22.00
Za 02 nov - exc. Brouwersdam 08.00 - 15.00
Wo 06 nov - theorie BC 19.30 - 22.00
Za 09 nov - exc. Spuimond West 07.00 - 11.00

AANMELDEN via e-mail

CURSUS.KNNV.IVN@GMAIL.COM

Vermeld in uw e-mail duidelijk uw naam en adres en voor welke cursus(sen) u zich aanmeldt.

Geef ook aan of u lid bent van KNNV of IVN.

Na aanmelding krijgt u zo snel mogelijk een definitieve bevestiging van uw inschrijving!

LOCATIE

Zuid-Hollands Landschap

(BC) Bezoekerscentrum Tenellaplas
Duinstraat 12a
3235 NK Rockanje

€ 35,00
LEDEN

€ 42,50
NIET-LEDEN

Voor verdere informatie verwijzen wij u naar de volgende websites:
www.hollandsedelta.knnv.nl en www.ivn.nl/afdeling/voorne-putten-rozenburg

Werkgroepen:

Zoogdierwerkgroep 2024

Coördinator ZWG: Jan Alewijn-Dijkhuizen,

Ook in het jaar 2024 heeft de werkgroep een aantal onderzoeken uitgevoerd en is betrokken bij een nieuwe onderzoeksmethode.

Wintertelling vleermuizen

Traditioneel werd het eerste weekeinde van het jaar de telling overwinterende vleermuizen gehouden. Een zeer intensieve klus met in 2024 opnieuw een absoluut recordaantal getelde vleermuizen. Meer dan twee dagen lang werd daarvoor door duin en polder gestruind en bunkers in- en uitgekropen. Al met al was het tellen van 478 overwinterende vleermuizen een succesvolle activiteit, dat waren er 10 meer dan het record van vorig jaar. Deze tellingen hebben er bij het ZHL toe geleid extra maatregelen te nemen om vleermuizen in hun winterverblijf te beschermen. We zijn zeer benieuwd wat het plaatsen van wegkruipstenen en het afsluiten van bunkers met aangepaste vleermuisdeuren voor effect zal hebben. Het vandalisme is in ieder geval gedaald. Komend jaar gaan we, na de telling, ook NM overtuigen de reeds eerder gemelde en benodigde veiligheidsmaatregelen en beschermingsmaatregelen uit te voeren.

Voorlichting en educatie

Er zijn door onze werkgroep leden weer enkele vleermuisexcursies gegeven, maar ook braakbalpluis activiteiten die door de uilenwerkgroep begeleid worden. Denk ook aan de voorlichtingsactiviteiten van de uilengroep op de landelijke 'Fokveedag', 'Kom in de kas' en de inlooptagen in het bezoekerscentrum

Project VleerMUS en advies in gemeente Voorne aan Zee.

Voor het vierde opeenvolgende jaar hebben leden van de zoogdierwerkgroep deelgenomen aan het project VleerMUS in Hellevoetsluis. Hierbij worden 2 routes van rond de 20 km dwars door Hellevoetsluis gefietst om vleermuisgeluiden te registreren. Een bureau zoekt naar vleermuiskolonies die vervolgens weer door vrijwilligers van onze werkgroep bij het uitvliegen worden geteld. Onderdeel hiervan is goede communicatie met bewoners

wanneer je te pas en te onpas 's avonds vanaf de stoep van hun huis naar de gevel van de woning zit te staren. Maar als je dan rond de 100 vleermuizen uit ziet vliegen is het zeer de moeite waard.

Voor de gemeente Voorne aan Zee hebben we samen met de Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland eind dit jaar een advies opgesteld om een aantal soorten vleermuizen meer leefruimte te bieden. In 2025 worden de maatregelen uitgevoerd. Het gaat dan om het ophangen van vleermuiskasten aan bomen, het plaatsen van grote kraamkasten aan openbare gebouwen en vestinggebouwtjes toegankelijk maken en inrichten voor overwinterende vleermuizen.

Zoeken naar vleermuiskolonies in landgoederen

Er is dit jaar een enkele keer met de warmtebeeldcamera gezocht naar boombewonende vleermuizen. Dit zetten we in 2025 voort.

Muizen onderzoeken

Met 80 inlooppallen zijn het afgelopen jaar vijf onderzoeken uitgevoerd. Het eerste onderzoek is traditioneel gekoppeld aan de excursie estafette in augustus en vond plaats op het Groene Strand bij Oostvoorne. Opvallend was dat het aantal gevangen muizen veel lager lag dan anders, er waren wel 6 verschillende soorten. Dit bleek een voorbode voor de rest van de onderzoeken waarbij het meest bizarre resultaat van het onderzoek, in de Middelduinen, slechts 14 muizen opleverde: 7 dwergmuizen en 7 huisspitsmuizen ... Zo werden ook de Poortugaalse griend (5 soorten) Beningerslikken (5 soorten) en de Zuiderdiepgorzen (5 soorten) onderzocht. Helaas is in geen enkel gebied een noordse woelmuis gevangen. Dit terwijl braakbalonderzoek nabij dezelfde gebieden deze soort wel aantoonde. Beide vormen van onderzoek vullen elkaar dus goed aan.

Braakballen pluizen

Zoals gewoonlijk zijn gedurende de wintermaanden weer enkele duizenden prooidieren uit braakballen van kerkuilen gepluizen. Dit geeft een schitterend beeld op van ontwikkelingen van kleine zoogdieren op Voorne-Putten een Goeree-Overflakkee. Deze braakballen worden door leden van de uilenwerkgroepen verzameld en door de zoogdierwerkgroep gepluizen.

Konijnenmonitoring

Bij zowel het ZHL als NM hebben afgelopen jaar stagiaires onderzoek gedaan naar het voorkomen van konijnen in het duingebied. Bij het ZHL heeft dit geresulteerd in een plan van aanpak om de konijnenstand te faciliteren met verbindingen tussen plekken waar ze al leven en geschikte locaties die ze nog niet hebben weten te bereiken. Onderdeel van het stageproject bij het ZHL was het opstellen van een monitoringsplan. In het voorjaar van 2024 zijn er testrondes gehouden en dit heeft geresulteerd in een bruikbare monitoringsmethode. In het najaar zijn een aantal leden van de werkgroep voor het eerst met een warmtebeeldcamera op pad gegaan. Dit gaan we ieder jaar in het voor- en najaar herhalen om zo de ontwikkeling van de konijnenstand te volgen.

Hoewel niet alle onderzoeken even succesvol waren kunnen we terugkijken op een geslaagd jaar.

Vogelwerkgroep 2024

Coördinator VWG Peter Vermaas

Verslag Hans op den Dries

Uitgevoerde projecten

1. Winterroofvogeltelling
2. Midwinter-, watervogel- en ganzen en zwanentellingen (diverse gebieden)
3. Westplaatellingen
4. Zeetrekellingen
5. Woensdagtellers
6. Slaapplaatstellingen
7. WetlandWacht
8. Werkgroep Strandbroeders
9. Uilenwerkgroep
10. Broedvogel Monitoring Project
- 10.1 Quackgors
- 10.2 Quackgors eilanden
- 10.3 Groene strand west
- 10.4 Ommeloop
- 10.5 Duinen Oostvoorne
- 10.6 Slikken van Voorne noord
- 10.7 Beningerslikken
- 10.8 Vogelvlak
- 10.9 Overbosch
- 10.10 Landtong Rozenburg
- 10.11 Merrevliet
- 10.12 Zuiderdiepgorzen
- 10.13 Grasweggebied Hellevoetsluis
- 10.14 Waternest Goeree
- 10.15 Wolvenpolder
11. Ringgroep en ringdag Parnassiavlak
12. Meetnet Urbane Soorten
13. Meetnet Agrarische Soorten
14. Euro Bird-Watch
15. Punt Transect Telling

Korte toelichting op de diverse projecten:

1. De Winterroofvogeltelling, in 2024 voor de 27ste keer, was één van de beste tellingen. De buizerd (192) zorgde voor het grootste aandeel, terwijl ook de torenvalk (74) goed scoorde, evenals het aantal haviken (6) en sperwers, al zijn van deze laatste twee, tellingen geweest met hogere aantallen. Het aantal bruine en blauwe kiekendieven (2 - 4) viel tegen en de slechtvalk (1) scoorde net als vorig jaar weer laag. Ook dit jaar is weer een zeearend gezien, al denken wij dat dit toch een vanzelfsprekendheid tijdens deze telling zou moeten zijn.

2. De Water/ Wintervogeltellingen worden verspreid over het eiland uitgevoerd. Er zijn diverse gebieden die geteld worden in de maanden september tot en met april. Ook dit jaar bleef echte kou uit, 2024 kende dan ook weinig grote zaaigebieden en nonnetjes. Vooral de kolganzen en de toendra-rietganzen kenden lagere aantallen dan we in de koudere winters gewend zijn. De grauwe gans, de brandgans en de grote Canadese gans scoorden zoals gebruikelijk het best. Groepen kramsvogels, koperwieken, vinken, kepen en sijzen zijn ook in kleinere aantallen waargenomen. Dit was ook te merken bij de voeder tafels in de tuinen. Het lijkt erop dat de hoge temperaturen de wintergasten meer noordelijk hebben gehouden. Soms worden er exoten aangetroffen, zoals halsbandparkieten.

3. De Westplaatelling is dit jaar zes keer uitgevoerd. De aantallen fluctueren daar altijd. De scholekster (3947), bonte strandloper (2148) en wulp (2678) kenden de hoogste aantallen. Totaal zijn er bijna 17.000 vogels geteld, verdeeld over 85 soorten.

4. Bij de Zeetrekelling zijn grote hoeveelheden vogels genoteerd. De tellers hebben sinds september een nieuwe trekkel-

post. Deze is bijna vierkeer zo groot dan de oude die hiermee vervangen is. Hier maken inmiddels vele tellers (ook niet leden) gebruik van. Er worden duizenden vogels genoteerd. Zie voor resultaten Trekellen.nl.

5. Traditiegetrouw zijn de Woensdag-tellers er ook weer met grote regelmaat op uit geweest. Het is een stabiele groep vogelaars die vooral geniet van deze vaste dag. Er worden zorgvuldig lijsten bijgehouden en deze zouden te zijner tijd tot een mooie samenvatting kunnen leiden.

6. Tijdens de Slaapplaatstellingen (aalscholvers en grote zilverreigers) die voor Sovon worden uitgevoerd, zijn dit jaar twee locaties bezocht. Het Quackjeswater leverde in oktober de hoogste aantallen op: 1681 aalscholvers, 1 kleine zilverreiger en 32 grote zilverreigers. Nieuw dit jaar was de locatie Het Oostenrijk waar in februari 12 grote zilverreigers zich verzamelden voor de nacht.

7. In deze regio is er momenteel nog steeds één WetlandWacht. De landelijke strijd ligt vooral op de Natura 2000-gebieden, waar bij juridische bescherming 'tegen' bijvoorbeeld windmolens veel aandacht krijgt. De ontwikkelingen van ons gebied worden constant gedeeld met Vogelbescherming en de coördinator van de WetlandWachters (onderdeel Vogelbescherming).

8. De werkgroep Strandbroeders is dit jaar zeer actief geweest echter waren de broedresultaten slecht. Ze geven voorlichting aan de recreanten van het strand om meer begrip en aandacht te krijgen voor de strandbroeders.

Allerlei invloeden blijven een rol spelen voor het broedsucces, zoals het weer, predatie en toch ook nog verstoring van o.a. loslopende honden. Het blijft dus zaak om het publiek te benaderen, zodat de bontbek-, strand- en kleine plevier en de dwergster, zich hier thuis blijven voelen.

9. De Uilenwerkgroep telde dit jaar met 45 geringde jonge kerkuilen een minder jaar dan in het topjaar 2023 (75), maar dit is wel een bovengemiddeld aantal. De uilenwerkgroep is erg levendig. De ringer van Ringgroep Voorne-Putten heeft zoveel mogelijk kerkuilen geringd, daarbij heeft hij grote steun gehad van een grote groep helpers en van de uilenringer van Goeree-Overflakkee. Ondanks de mindere vangst zijn de resultaten een bewijs van een gezonde populatie kerkuilen.

10. Onder het Broedvogel Monitoring Project zijn dit jaar maar liefst vijftien telprojecten uitgevoerd door veel leden van de

werkgroep. Daarbij zijn enkele langlopende projecten, zoals de Zuiderdiepgorzen gelegen op het eiland Goeree-Overflakkee en de Beningerslikken gelegen op het eiland Voorne. Zoals gebruikelijk is de rietzanger de meest talrijke broedvogel, vooral als het om waterrijke gebieden gaat. De bosvogels doen het ook redelijk goed, vooral de tijtjaf floreert. De groenling is nog steeds niet op het oude niveau. Als we het grote aantal putters nu horen kwetteren en zien rondvliegen, dan constateren we dat deze soort het goed heeft gedaan in 2024.

Voor alle telgebieden zijn gestandaardiseerde rapporten opgemaakt. Het invullen van al onze tellingen in het Sovon-bestand loopt zeer naar behoren en de gegevens worden met de rapporten getoetst om vergissingen op tijd te corrigeren.

11. De ringlocatie op het Parnassiavlak is in 2024 weer met een goed resultaat afgesloten. De ijsvogel was dit jaar goed vertegenwoordigd (9), dat is niet zo veel als het recordjaar 2023 (13) maar een prima aantal. Ook de tijtjaf, zwartkop en de goudvink hebben goed gescoord. De verrassing van dit jaar was een grote groep sijzen (31) die rond de ringbaan verbleven.

Onze aspirant-ringer heeft dit jaar zijn examen gedaan en is met glans geslaagd. Hij heeft volop meegedraaid met de Ringgroep Voorne-Putten en gaat volgend jaar het project CES op de Beerenplaat weer een doorstart geven.

12. Het Meetnet Urbane Soorten (MUS)-project wordt slechts door een paar mensen uitgevoerd. Deze telling geeft een beeld van de stadsvogels. Om een beter overzicht te krijgen zouden in meer plaatsen en liefst ook op meer locaties per plaats een dergelijke telling moeten worden gedaan.

13. De Meetpunt Agrarische Soorten (MAS)-telling geeft een beeld van de vogelsoorten in de agrarische gebieden. Extra aandacht voor dit project zou meer bekendheid kunnen geven, waardoor meer tellers bereid zouden zijn dit project uit te gaan voeren, het is een relatief eenvoudige en weinig tijdrovende telling.

14. Op 5 oktober heeft de EuroBird-watch weer plaats gevonden.

15. De Punt Transect Tellingen (PTT) zijn net als alle voorgaande jaren weer uitgevoerd. Het is een leuke telling, waarbij je ook nog eens de mooiste dag uit kuny zoeken in de laatste 15 dagen van december. Na de registratie kan jaarlijks een mooi beeld worden gevormd over twintig punten die representatief

zijn voor die route. De vogelsoorten kunnen heel divers zijn.

Ook dit jaar is gebleken dat, net als de laatste jaren, steeds minder grote zaagbekken en nonnetjes, maar ook vooral minder kolganzen worden waargenomen. Daar tegenover zijn wederom veel grote zilverreigers geteld.

Andere activiteiten

Daarnaast is de VWG acht keer samengekomen om te vergaderen met aansluitend de volgende avondprogramma's en in juni is er gewandeld door een aantal leden:

- Januari - presentatie strandbroeders (Henk Walbroek), woensdagtellers (Arie Kraak);
- Februari - eigen foto's (leden);
- Maart - training vogelgeluiden (Marja en Hans);
- April - presentatie onderzoek effecten Kierbesluit op het Quackgors - Erwin Reinstra;
- Juni - wandeling vanaf het BC met een klein groepje;
- September - lezing Vogelnamen en vogelaarsjargon (Toine Andernach);
- Oktober - presentaties broedvogelmonitoring (meerdere leden);
- November - presentatie broedvogelmonitoring (meerdere leden);
- December - presentatie 40 jr ringonderzoek aan de kokmeeuw, 27 jr. ringonderzoek aan de Nijlgans (Frank Majoor - Sovon).

Er zijn een vijftal excursies gehouden, een wintervogelexcursie bij de Brouwerdam; een nachtegalenexcursie bij de Bosjes Westplaat; een vogelexcursie in de Driemanspolder, een vroege-vogelexcursie bij het Breede Water en bij op Slikken van Flakkee en een excursie-estafette bij de Strypse Wetering.

Tot slot is er weer een succesvolle vogelcursus gegeven, waarbij er in oktober/november twee avonden (theorie) en twee excursies (praktijk) zijn gehouden.

Paddenstoelenwerkgroep 2024

Coördinator PaWG: Els Jonkers – Groot

Cursussen en excursies

De paddenstoelenwerkgroep heeft in 2024 een beginnerscursus verzorgd. Een enthousiaste groep van 15 mensen heeft de cursus gevolgd en mede daardoor hebben we net zoals vorig jaar, weer 2 actieve werkgroepleden kunnen verwelkomen.

Er is een excursie verzorgd voor de NHD, een excursie voor het ZHL en 2 excursies in het kader van de paddenstoelencursus. Allen vonden plaats in het Mildenburgbos. Doordat we de beschikking hebben gekregen over een prachtige microscoop, kunnen we sporen bekijken en daardoor bijvoorbeeld russula's op naam brengen. Dat kunnen we door de kleur en de vorm van de sporen te bekijken, met of zonder wratjes, rond of ellipsvormig etc. Het verschil tussen een rodekelkzwam en krulhaarkelkzwam kan ontdekt worden middels microscopie, door de al dan niet aanwezige krulhaartjes.

Inventarisaties

We hebben 8 gebieden geïnventariseerd.

- Quackjeswater, ingang Houten paardjes
- Quackjeswater, ingang Duindijk
- Waterbos (2 maal), waarbij in het voorjaar het accent lag op het zoeken van morieljes
- Het gemeentelijk duingebied van Rockanje tussen de 1e en de 2e slag, waar we diverse bruine satijnzwammen hebben gevonden, maar ook de wat zeldzamere zwartbruine satijnzwam
- Mildenburg (5 maal), van oudsher zijn hier prachtige paddenstoelen te vinden, inclusief de Sportlaan. Daar staan meestal vliegenzwammen en diverse boleten, waaronder het eekhoorntjesbrood en veel giftige groene knolamanieten. Jammer genoeg is een stuk Mildenburgbos afgesloten voor publiek. Onder beuken, vlakbij de ingang Zwarte laan, vonden we in voorgaande jaren veel rodekoolzwammetjes en diverse andere soorten paddenstoelen. Een prachtig gebied om rond te leiden.

- De Grevelingendam is eveneens een eldorado voor onze werkgroep. Er zijn veel russulasoorten die we op naam kunnen brengen en veel amanieten, wasplaatjes, boleten en satijnzwammen te vinden. De locatie is niet dichtbij, maar we houden het gebied in ons jaarprogramma om onze deskundigheid te vergroten.
- Het Overbosch nabij de Kooysightlaan is tot onze verrassing ook een zeer interessant gebied, waarbij in het stuk, waar nog geen

boomkap had plaatsgevonden leuke soorten te vinden waren. Het was echter de oranje-rodestropharia, die ons het meest verraste.

- Groene strand ingang Duinrand

Vanaf het Groene strand ingang Duinrand, melden diverse mensen ons per app vondsten met een foto erbij en we doen zelf incidentele waarnemingen. Deze zetten we op Vera, dat verbonden is met de verspreidingsatlas van de mycologische vereniging.

Wat we een schitterende waarneming vonden in het voorjaar, waren de nonnenkapkluiszwammen, op de eerste zeereep nabij het bezoekerscentrum Tenellaplas. Ze zouden moeten samenwerken met populieren, maar ze stonden op de humus nabij omgehakte populieren. Zo zet de literatuur je vaak op het verkeerde been met de paddenstoelen. Aan onze werkgroep de schone taak om e.e.a. uit te zoeken.

Met dank aan Henk Terhell voor het beschikbaar stellen 2 van zijn foto's en aan alle werkgroep leden, die mee doen aan het uitvoeren van de burgerwetenschap.

Reptielen-amfibieën-vissen werkgroep 2024

Coördinator RAVWG: Gerrit Hijbeek

Algemeen verslag

Dit wordt slechts een jaarverslag-je omdat er geen tot weinig projecten officieel namens de NHD gedaan zijn. We hebben deze werkgroep opgezet en er lopende, losse projecten in ondergebracht, zoals het zandhagedis-project gedaan door onder andere Theo Briggeman in samenwerking met het Zuid-Hollands Landschap. Dit stond op de NHD-site ook vermeld als de 'reptielenwerkgroep'. Zo ook het privé glasalen-monitoringsproject uitgevoerd door een paar visdeskundigen onder leiding van Luc Coenen. De uitvoering werd evengoed wel gedaan volgens de richtlijnen van de stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). Binnen de NHD waren vrijwel alle groepen van de 'levende natuur' vertegenwoordigd, van algen en paddenstoelen tot zoogdieren, alleen de Reptielen Amfibieën en Vissen (RAV) dus nog niet.

Na een tijdje brainstormen binnen het bestuur werd uiteindelijk besloten dat een werkgroep RAV wel een nuttige en leuke verrijking zou zijn.

Daarom is op 31 oktober een presentatie geweest 'RAV in de Delta', gedaan door aquatisch ecoloog Jisk van den Ende van RAVON. Er was een zeer gemêleerd en geïnteresseerd gezelschap van ruim 20 mensen op afgekomen.

Na de pauze is goed doorgepraat over eventuele projecten van de NHD die mede geschikt zouden zijn voor RAV.

Vanwege de velerlei mogelijkheden was er nog geen keuze te maken. Een tiental mensen, ouder en jonger, gaf al wel aan met iets mee te willen werken!

In een vergadering op donderdag 16 januari zal besloten worden waaraan.

Het reptielen- en het glasaal-project zullen waarschijnlijk geïntegreerd gaan worden. Dan nog kiezen uit minstens een amfibie- en een biotoop/habitat-project. Een paar terreinbeheerders hebben al wat in de aanbieding, dus daar moeten mooie projecten uit kunnen rollen.

Onderzoek naar de zandhagedis

In de winters van 2023 en 2024 voerde het Zuid-Hollands Landschap natuurherstelprojecten in de Duinen van Oostvoorne uit. ZHL heeft de NHD gevraagd de effecten daarvan te inventariseren. We willen onder meer graag weten wat het openmaken van de duinen voor effect heeft op het voorkomen van de zandhagedis, die bijna van Voorne is verdwenen. In 2023 werden de eerste zandhagedissen op

het Inspectiepad waargenomen (vier waarnemingen). In 2024 werd het Inspectiepad ook onderzocht. Tot onze grote verrassing werden hier alleen al 42 dieren waargenomen. Ook in de Bakenvallei en de Gamandervallei werden kleine populaties vastgesteld. Dat hield ook verband met een nieuwe inventarisatiemethode. We hebben verspreid over het gebied zgn. reptielenplaten neergelegd, zeg maar oude stukken vloerkleed, welke periodiek op de aanwezigheid van zandhagedissen werd gecontroleerd. Dat leverde de nodige (extra) waarnemingen op. Of de grotere hoeveelheden waarnemingen werkelijk samenhangen met de natuurherstelprojecten en/of de reptielenplaten zal nader onderzoek moeten uitwijzen. In 2025 zal de NHD dit onderzoek voortzetten.

Groenknolorchis (*Liparis loeselii*)

Moerasgamander (*Teucrium scordium*)

Plantenwerkgroep 2024

Coördinator: Theo Hagendoorn

Inventarisaties

In 2024 hebben we in totaal 26 inventarisaties uitgevoerd voor Zuid-Hollands Landschap en camping t'Weergors

- Oevers camping t'Weergors
- Overbosch als voorbereiding op laanherstel
- Reigersnest, opengemaakte deel evalueren
- Hoekje Jans i.v.m. peilverhoging en achteruitgang groenknolorchis
- Kruines tuintje, i.v.m. mogelijk herstelproject moerasgamander
- Inspectie pad, opvolging 2023
- Heveringen, valleien, veldgentiaanplekken en akkers.
- Slikken van Voorne PQ's
- Parnassia vlak, opvolging 2023
- Verbrande vlak (Sipkes pad), opvolging 2023

We hebben groenknollen geteld bij het Parnassiavlak/Hoekje Jans en gamanders geteld bij de Gamandervallei en de Gentianenvallei

Cursussen

We hebben ook cursus avonden en excursies verzorgd voor deelnemers aan de plantencursus van Floron.

Excursies

Tijdens excursie-estafette in augustus hebben we een plantenexcursie georganiseerd en dat hebben we ook gedaan voor de afdeling KNNV Friesland

Winterprogramma

Tijdens het winterseizoen organiseert de Plantenwerkgroep regelmatig bijeenkomsten in het bezoekerscentrum Tenellaplas. Tijdens deze bijeenkomsten wordt er geoefend met determinatiesleutels en bekijken we mossen en korstmossen.

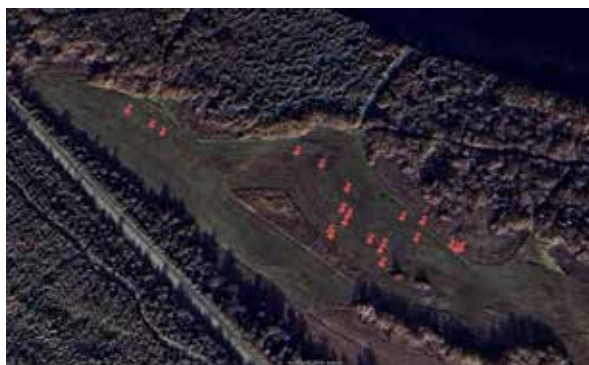
Het aantal deelnemers aan de activiteiten van de Plantenwerkgroep is redelijk stabiel gebleven

Digitalisering

Dit jaar zijn alle waarnemingen op waarneming.nl ingevoerd waarbij de inventarisaties voor ZHL op het account van ZHL zijn ingevoerd. Hierdoor kunnen er makkelijk stippen kaarten worden gemaakt.

Hoekje Jans

Stippenkaart

Insectenwerkgroep 2024

Coördinator IWG: Jaap van Elst

Vanuit de insectenwerkgroep zijn positieve ontwikkelingen te melden wat betreft het hommelandonderzoek. Er zijn 3 monitoring routes uitgezet en de telgegevens zijn doorgegeven via meetnet.vlinderstichting.nl.

De onderzoeksgroep kevers is weer heel actief geweest en het aantal deelnemers is gegroeid. Monitoring dagvlinders

Ook dit jaar zijn de vlindertellers weer wekelijks bezig geweest met het monitoren van dagvlinders op in totaal 9 routes.

Inventarisaties dagvlinders en libellen

Er vinden nog enkele dagvlinderonderzoeken plaats op

- De Kleine Beer, in opdracht van ZHL
- Het Inspectiepad in de gemeente Voorne aan Zee

Ook de verzoeken van ZHL wat betreft de libellen hebben we kunnen honoreren. De libellen in de afgesproken poelen in het duingebied van Oostvoorne zijn geïnventariseerd.

Nachtvlinders

Het aantal deskundigen dat in staat is om onderzoeken te doen blijft beperkt tot twee, wel heel actieve leden. Er is zowel regulier onderzoek uitgevoerd als onderzoek met led-emmers in opdracht van ZHL.

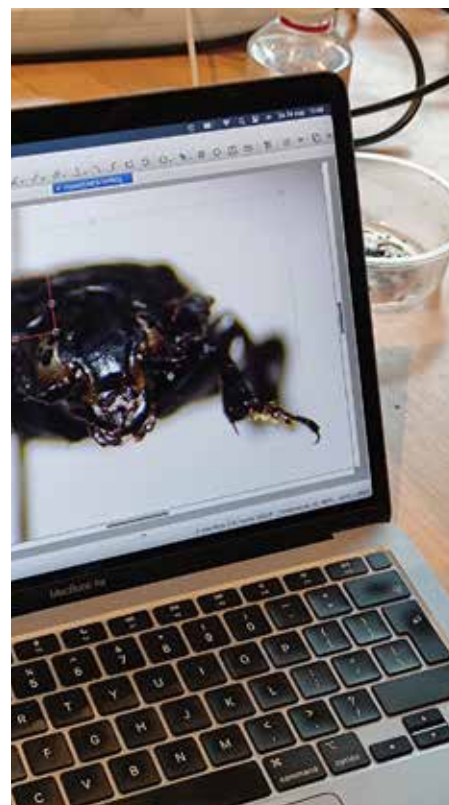

Kevers

De kever(werk)groep was dit jaar onverminderd actief en is iets gegroeid. Aan het eind van het jaar bestond de groep uit 8 actieve leden. Het identificeren van kevers is zelden simpel. Elke twee weken wordt er daarom een dag in het bezoekerscentrum samengewerkt bij het identificeren aan de hand van dikke boeken en digitale tabellen. Ook de optie van de vereniging is daarbij een enorme hulp. De benodigde kennis en ervaring opdoen gaat

hand in hand met serieus data verzamelen. De werkgroep is in 2023 begonnen met het volgen van de keverfauna in deelgebieden van het duingebied van ZHL waar ingrijpende natuurherstelmaatregelen zijn uitgevoerd. In 2024 is dit onderzoek voortgezet. Binnenkort verschijnen de resultaten van 2023.

De insectenwerkgroep zoekt meer leden en een nieuwe coördinator.

Werkgroep Natuur & Beleid 2024

coördinator NBWG: Piet Mout (tot oktober 2024)

coördinator NBWG: Petra van Nes-de Man

De Werkgroep Natuur & Beleid (NBWG) heeft een druk en heftig jaar achter de rug. Er werden meer dan 75 activiteiten bijgewoond, die rechtstreeks of indirect te maken hadden met natuurbescherming en beleid. Enkel hiervan zijn hieronder toegelicht.

Personele zaken

De Werkgroep bestond in 2024 uit Piet Mout coördinator, Petra van Nes-de Man coördinator, Theo Briggeman, Gerrit Hijbeek, Ruud Kraaij, Peter Vermaas, Els Jonkers-Groot, Jaap van Elst en Erik de Boer. Theo Briggeman heeft in de loop van het jaar door zijn drukke werkzaamheden voor het landelijk voorzitterschap van de KNNV, deze werkzaamheden moeten beëindigen. Dat is voor de werkgroep een groot verlies, ook omdat Theo onze huisjurist was. Gelukkig heeft hij aangegeven nog enkele dossiers af te willen maken, in noodgevallen benaderd kan worden voor juridisch advies en enkele alternatieve juridische mogelijkheden aangegeven om in te zetten bij procedures. Een van die mogelijkheden is dat we gebruik kunnen maken van het advocatencollectief van Johan Vollenbroek (MOB) waar de landelijke KNNV een samenwerkingsverband mee heeft afgesloten.

Helaas ben ik eind mei door een hartinfarct getroffen, wat uiteindelijk geresulteerd heeft in een nieuwe coördinator, Petra van Nes-de Man heeft het stokje in oktober overgenomen. Na mijn revalidatie ben ik wel weer actief voor de vereniging, minder dan hiervoor, maar ik ga weer taken oppakken, lopende zaken begeleiden en kennis en ervaringen delen met de werkgroep en hopelijk nieuwe leden.

Erik de Boer en Jaap van Elst hebben in de loop van het jaar aangegeven te willen stoppen met hun werk voor NBWG. Wij bedanken hen voor hun inzet. Gelukkig hebben zich in het jaar ook twee nieuwe leden gemeld. Ruud Kraaij is in contact gekomen met ons werk door zijn belangstelling in ecologisch beheer van openbaar groen. Els Jonkers-Groot is betrokken geraakt bij de NBWG vanwege haar verzet tegen de plannen van Defensie om de Voordelta en Voornes Duin te willen gaan gebruiken als militair oefengebied.

Vanwege de vele bedreigingen van natuur en landschap is de NBWG nog altijd dringend op zoek naar nieuwe leden.

De klimaat- en natuurgroep

Wij beschouwen het klimaatprobleem en de natuurgroep als een Siamees tweelingprobleem. Beide crises kunnen alleen in samenhang worden opgelost. Ondanks dat dit wereldwijde problemen zijn en oplossingen van internationale en nationale overheden en bedrijven moeten komen, zien wij de noodzaak om juist ook op ons eigen regionale niveau aandacht te besteden aan klimaat en natuur.

Windmolens en zonneparken

De NBWG is o.a. betrokken geweest bij de volgende projecten:
De plannen voor twee windmolens van 200 m hoog aan de voet van de Haringvlietdam. De locatie is in onze ogen onaanvaardbaar omdat

zij tussen drie Natura 2000-gebieden (Voornes Duin, Voordelta en Haringvliet) in komen te staan en op een steenworp afstand van de Duinen van Goeree & Kwade Hoek, eveneens een zeer waardevol Natura 2000-gebied. Na ons schorsingsverzoek in 2023 is het lang betrekkelijk stil gebleven rondom dit project. Bureau Waardenburg Ecology heeft haar rapport teruggetrokken n.a.v. de uitkomsten van het onderzoek naar vogelslachtoffers bij de windmolens van Eneco op de Maasvlakte, dat hadden zij niet onderzocht. Het bureau gaat nu hun berekeningen herzien en de uitkomst van die herberekeningen worden begin 2025 verwacht.

Tegen de plannen voor twee megawindmolens, eveneens 200 m hoog, nota bene in het Natura 2000-gebied Slikken van Voorne, heeft de NBWG ook bezwaren aangevoerd. Bureau Waardenburg Ecology is ook bij dit project het bureau dat de natuurtoets moet uitvoeren en vanwege hetzelfde verhaal als hierboven is de rapportage uitgesteld naar 2025.

Als uit de nieuwe berekeningen zal blijken dat een of beide projecten door kunnen gaan, dan zal NHD daartegen in beroep gaan bij de Raad van State en desnoods door procederen tot aan het Europese Hof.

Dat ligt anders bij de andere plannen voor het oprichten van windmolens in de regio. De NBWG is betrokken bij de procedures rondom windmolens op de Landtong Rozenburg, Hartel III, de N57 bij Brielle en bij Spijkenisse. We hebben hiervoor besloten ons in te zetten voor compenserende maatregelen omdat de natuurbelangen in die gebieden te klein zijn om succesvol bezwaar te maken en exploiteren zijn daartoe zeker bereid. Het zonnepark aan de Konneweg in het kassengebied in Tinte is inmiddels opgeleverd en conform het door de NBWG opgestelde inrichtingsplan beplant met inheemse bomen en struiken en ingezaaid met een inheems zaadmengsel.

Reservaatnatuur en Basiskwaliteit Natuur

We zijn intensief betrokken bij het werk van de drie TBO's die actief zijn op Voorne-Putten. We maken daarbij graag gebruik van de vele onderzoeksrapportages die de andere werkgroepen opleveren. Die zijn van hoge kwaliteit en altijd voorzien van ecologisch advies m.b.t. beheer van de onderzochte gebieden. De collectieve kennis van onze werkgroepen kan serieus concurreren met die van professionele adviesbureaus. Toch is het de ambitie van Natuurvereniging Hollandse Delta nog meer samenhang aan te brengen in onze inventarisaties. Daarom willen we een Werkgroep Ecology in het leven te roepen. Daar kwamen enthousiaste reacties op, en enthousiaste mensen, maar helaas heeft dat door omstandigheden nog niet geleid tot het daadwerkelijk oprichten van deze werkgroep omdat de trekker hiervan, ik zelf, een stapje terug moet doen en we zoeken naar een coördinator voor deze groep. Volgend jaar wordt dit verder opgepakt.

De NBWG heeft vanwege het vele werk dat het Nationaal Programma Landelijk Gebied Zuid-Holland (ZHPLG) vraagt van de deelnemers, opgeroepen tot meer samenwerking tussen de TBO's (NM, ZHL, SBB) en de natuurverenigingen (HWL, NLGO, NHD) die actief zijn op de ZHE. Die samenwerking bleek zo goed te bevallen dat er nu structureel overleg plaatsvindt en niet alleen over het

ZHPLG maar ook over het verbeteren van de samenwerking tussen de TBO's onderling, over de onderlinge samenwerking van de natuurverenigingen en over gezamenlijk optrekken tegen bedreigingen van natuur door overheden, bedrijven en bijv. overbelasting door recreanten.

Een belangrijk thema binnen het overleg gaat over het gezamenlijk aandacht geven aan het verbeteren van de Basiskwaliteit Natuur (BKN). Het beschermen van natuur in Natura 2000-gebieden en in andere natuurreservaten is heel belangrijk geweest voor het behoud van natuur in Nederland en daarbuiten, maar inmiddels is duidelijk dat als je natuur gevangen zet in reservaten, dat die natuur dan toch op den duur langzaam, maar zeker blijkt weg te kwijnen.

De oorzaken zijn bekend: het areaal aan beschermde natuur is te klein, de connectiviteit is onvoldoende, er is te weinig geld voor het benodigde beheer en de invloed van zgn. externe drukfactoren (o.a. klimaatverandering, intensieve landbouw met landbouwgif, stikstof, overbemesting en watervervuiling enz.). De NBWG pleit daarom in haar overlegplatforms voor een sterke verbetering van de natuurkwaliteit in het agrarisch gebied, het urbaangebied, rondom infrastructuur, op bedrijfsterreinen, in haven- en industriegebieden enz. Kies zoveel mogelijk voor natuurinclusiviteit, klimaatpositief beleid, duurzaamheid en rechtvaardigheid.

Ook op gemeentelijk niveau zijn we actief, we hebben een uitgebreide zienswijze ingediend voor de omgevingsvisie van de gemeente Voorne aan Zee. Ook dit is vooraf meedenken en proberen de natuur een volwaardige plek te geven in dit sturende document. Daarover zitten we aan tafel bij de Provincie ZH, over mogelijkheden om het Haringvliet te 'rewilden' (Biesbosch, Rijn-Maas monding) en in het ZHPLG o.a. over meer agrarisch natuurbeheer en met gemeentes over de omgevingsvisie, uitbreiding van het NatuurNetwerk en de groen blauwe dooradering op Voorne-Putten, over het vergroenen van steden en dorpen door het openbaar groen ecologisch in te richten en te beheren en daar waar het kan te vervangen door natuur in de woonwijken, met energie-exploitanten over de aanleg van windmolens en zonneparken, met TenneT over het ontzien van natuur bij aanlanding en uitbreiding van het kabelnetwerk, enz.

Defensieplannen

Dit jaar werden we op Voorne en Goeree opgeschrikt door plannen van Defensie om een amfibisch oefenterrein te willen aanleggen in de Voordelta, Voornes Duin of de Duinen van Goeree. Gelukkig kwamen er vanuit de bevolking allerlei initiatieven om zich tegen deze plannen te verzetten. De NBWG heeft bezwaar gemaakt en daarin de samenwerking gezocht met alle andere bezwaarmakers en samen met Natuurmonumenten, ZHL, de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland en Stichting Duinbehoud opgetrokken. Eind 2024 maakte defensie bekend af te zien van deze plannen in Natura 2000-gebieden op Voorne en Goeree. Wel blijft Voorne-Putten laagvlieggebied voor helikopters van defensie.

Financieel verslag

ONTVANGSTEN	Begroot	Werkelijk	Begroting 2025
advertentie IdB	200	126	200
contributies 2024	9.000	9.498	9500
donaties	400	340	400
inkomsten ringwerk/uilengroep			
inkomsten uit cursussen	4.400	3.849	2500
kenniscentrum / Streekarchief Eneco	5.000		5000
onderzoeken / donaties	2.500	705	2500
onderzoeksmaterialen veldwerk Eneco	38.254	38.254	
project Broedvogeleiland Eneco	1.500		
project Veldgentianen Eneco	6.000		6000
project Zandhagedis Eneco	2.750		7500
project Broedeiland			1500
rente	250	67	200
Subsidie (ook Gemeente Voorne aan Zee)	100	997	102
totaal	70.354	53.836	35.402
UITGAVEN			
administratiekosten		662	1068
afdracht landelijk bestuur	6.000	6.829	7000
bankkosten	250	200	200
cursuskosten	1.200	1.310	1000
gerechtskosten	1.000		2000
internetkosten			500
kenniscentrum /streekarchief Eneco	2.500	1.250	1250
kosten ringwerk/uilengroep		1.804	700
lezingen algemeen en werkgroepen	250	164	500
lidmaatschappen	55	58	55
onderzoeksmaterialen veldwerk Eneco	34.037	34.874	
onderzoekskosten	1.350	206	1350
overige kosten	300	1.166	500
papier en drukkosten(extern)	3.300	2.612	3500
porto "In de Branding"	900	575	1000
project Veldgentianen Eneco	4.000		3000
project Zandhagedis Eneco			
promotiekosten	1.250		1000
reiskosten		890	
verdeling cursusgeld KNNV/IVN	3.000	3.437	1250
verzekering Drone			480
werkgroepkosten regulier	600	327	500
zaalhuur	550	578	1000
totaal	60.542	56.280	27.853

Van de penningmeester.

Het jaar 2024 heeft een grote wijziging in het beheer van onze financiële administratie teweeggebracht. Reden hiervan is het feit dat de Belastingdienst ons m.i.v. het tweede kwartaal btw-plichtig heeft gemaakt. Onze administratie was daarop niet ingericht en dat is de reden dat we een extern kantoor "Simpercent" te Hellevoetsluis in de arm genomen hebben om zodoende onze afdracht of ontvangst van de btw naar de Belastingdienst te kunnen verantwoorden. De extra kosten daarvan zijn te vinden als (onverwachte) "administratiekosten".

De bankrekeningen bleven in mijn handen maar de boekingen zijn door Simpercent in een boekhouding verwerkt. Met de overzichten daarvan heb ik de resultaten in vergelijking met de begrotingen samengesteld. Het financiële jaaroverzicht komt niet geheel overeen met de cijfers als door Simpercent genoteerd, maar dat heeft te maken met de btw en wijze van boeken op de diverse rubrieken. De verwachting is dat dat in 2025 gestroomlijnd wordt.

Verdere opmerkingen zijn:

We hebben weliswaar in het tweede kwartaal een groot bedrag van Eneco als gift ontvangen, maar de uitgaven voor de materialen waren al in het eerste kwartaal, toen we nog niet btw-plichtig waren, gedaan en hadden zodoende geen btw-aftrek.

De post "overige kosten" is in 2024 onverwacht hoog geweest vanwege een 3-tal licenties en extra notariskosten vanwege de naamsverandering.

De hoge kosten van de ring/uilengroep heeft o.a. te maken met de aanschaf van T-shirts, maar daar staat een "subsidie" van € 895,- tegenover. Het restant van de aanschaf is betaald uit de "spaarpot" van de groep alsmede uit de rubriek "werkgroepskosten".

De grote post reiskosten is grotendeels als donatie teruggekomen, zie de rubriek "onderzoeken/donaties".

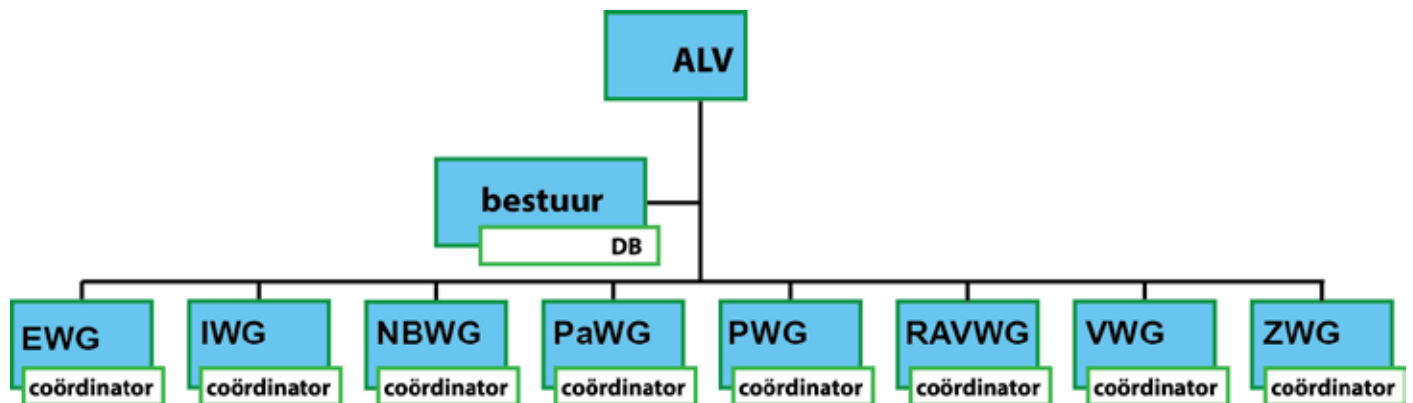
Naar verwachting zullen de projecten van Eneco in 2025 worden afgehandeld.

De gerechtskosten zijn dit jaar hoog begroot vanwege te verwachten procedures in 2025.

BIJLAGEN

Samenstelling bestuur, commissies en vertegenwoordigingen:

Excursie-estafette

Zaterdag 24 augustus 2024.

Verzamelen bij het Bezoekerscentrum Tenellaplas,
Duinstraat 12a, Rockanje.
Deelname is gratis.

Tussen 10.30 en 16.00 uur braakballen pluizen!

- 06.00 - 08.00 vogels
- 08.15 - 10.00 muizen
- 10.00 - 12.00 planten en paddenstoelen
- 12.00 - 13.00 pauze
- 13.00 - 15.00 vlinders en libellen
- 15.00 - 17.00 waterbeestjes
- 17.00 - 18.30 pauze
- 18.30 - 20.15 muizen
- 20.15 - 20.30 pauze
- 20.30 - 22.15 vleermuizen
- 22.15 - 02.00 nachtvlinders

Werkgroepen:

Ecologie
Insecten
Natuur&Beleid
Paddenstoelen
Planten
Rept.Amf.Vissen
Vogels
Zoogdieren

Natuurvereniging
Hollandse Delta
(een afdeling van de KNNV)

<https://hollandsedelta.knnv.nl/>

Natuurvereniging Hollandse Delta

Colofon

Vastgesteld door de ALV d.d. 4 maart 2025.

Eindredactie: Petra van Nes-de Man

Financieel verslag: Ad Wennekes

Vormgeving: Peter Vermaas

Werkgroepen en coördinatoren:

Insecten: Jaap van der Elst

insectenwerkgroepHD@gmail.com

Natuur & Beleid: Petra van Nes-de Man

knnvnatuurenbeleid@gmail.com

Paddenstoelen: Els Jonkers

paddenstoelenwerkgroepHD@gmail.com

Planten: Theo Hagendoorn

plantenwerkgroepHD@gmail.com

Reptielen, amfibieën, vissen: Gerrit Hijbeek

werkgroep.rav.hd@gmail.com

Vogels: Peter Vermaas

vogelwerkgroepHD@gmail.com

Zoogdieren: Jan Alewijn Dijkhuizen

janalewijnDijkhuizen@kpnmail.nl

Ecologie: Piet Mout (ai)

werkgroeppecologie.knnv.hd@gmail.com

Ledenadministratie

Marianne op den Dries

Ledenadministratie@hollandsedelta.knnv.nl

Nieuwe leden, adreswijzigingen en alle andere ledenmutaties naar het postadres:

Witte de Withplein 5, 3223 SM Hellevoetsluis

Dagelijks Bestuur:

Voorzitter: Petra van Nes-de Man

voorzitter@hollandsedelta.knnv.nl

Penningmeester: Ad Wennekes

penningmeester@hollandsedelta.knnv.nl

Secretaris: Peter Vermaas

secretaris@hollandsedelta.knnv.nl

Officiële stukken, verzoeken aan werkgroepen etc. naar het postadres:

Schudegge 17, 3224 BP Hellevoetsluis

Bestuursleden

Hans op den Dries (PR aanspreekpunt)

lunde06540@upcmail.nl

Erik Ketting

e.ketting6@upcmail.nl

Piet Mout

pietermout1950@gmail.com

Jos Schreiner

j.schreiner@upcmail.nl

Tom van Wanum

tomvanwanum@xs4all.nl

Internetsite KNNV afd. Hollandse Delta

<http://www.knnv.nl/hollandsedelta>

Webmaster: Marianne op den Dries

webmaster@hollandsedelta.knnv.nl

Nieuwsbriefredactie: tomvanwanum@xs4all.nl

© Natuurvereniging Hollandse Delta

